

Kázání bratra faráře S. Karáska „Díkůčinění“
ze dne 27. 9. 2009 u Salvátora

Biblický text, který dnes chce sytit naši touhu a víru, je zapsán v Izaiášově proroctví, v kapitole 12., ve verši 3., kde čteme:

„S veselím budete čerpat vodu z pramenů spásy.“

*

Ó Pane, dáváš nám mnohé dary, nauč nás je brát a čerpat z nich s radostí. Amen.

*

Přátelé v Kristu,

dnes slavíme neděli díkůčinění za úrody zemské. Tato neděle měla možná větší opodstatnění dříve, a ve venkovských sborech, kde lidé po žních a po různých sklizních, děkovali Bohu za tu konkrétní letošní úrodu, která jim dovolovala přežít tu nadcházející dlouhou zimu. Ale i zde, v křesťanském sboru uprostřed velkoměsta, se sešla u stolu Páně hezká ukázka plodů země. Naše přežití již nezávisí na tom, jestli se letos urodily jablka, dýně či vinné hrozny. My nakupujeme v samoobsluze a v megastorech, kam se dováží zboží z celého světa, z míst, kde se urodilo. Přesto i my měššší chceme dnes Bohu z celého srdce poděkovat.

Opakem děkování je spílání a nadávání. Všimněme si, a každý z nás by si měl vést evidenci o tom, kolik svých myšlenek a slov denně věnuje stížnosti, naříkání, kritice a nadávání. Kolik minut či hodin denně je šřítelem „blbé nálady“. Člověku, který to nehlídá, se může stát, že tomu úplně propadne, že zatrpne a třeba už nevědomky stále jen nadává. Jistě, všude kolem nás se vynořují stále nové jevy a skutečnosti, které nás vybudují, které nám jdou na nervy, které přímo volají po oprávněné širice a stížnosti. Ať už je to v našich vztazích, v manželství, v rodině, v práci, ve společnosti, v politice, ve sboru, v církvi, všude kolem nás jsou úkazy, které budí naši oprávněnou nespokojenost či náš odpor. Jedním z našich mnoha úkolů je nenechat se otrávit, nenechat se znechutit, nenechat se vnitřně zaneřadit tím neřádem zvnějšku.

Ty plody země u stolu Páně nám připomínají základní příznivost života. Plody se rodí, je tu úroda, děti se rodí a my jen žasneme, jak se mají k životu, rány se hojí. Je tu spousta fenoménů, které člověku pomáhají, které přispívají k tomu, aby mohl žít. Tuto přízeň člověk cítí a i z ní vyvozuje tu přízeň největší a poslední, z ní vyvozuje Boží milost. Věřící člověk cítí srdcem, že život není jen neutrální, lhostejný či cynický, že je zde u díla velká láska, která člověku pomáhá v jeho zápase s bezživotím a nicotou. Stačí si uvědomit, jak nesamozřejmá tato přízeň a Boží milost je. Žalm 92., ve verši 5. to vyjadřuje: „Hospodine, svými skutky působíš mi radost, já sám nad činy tvých rukou. Tvoje činy, Hospodine, jsou velkolepé, tvoje záměry jsou přehluboké. Tupec o tom neví, hlupák to nechápe – Hospodin je přímý, skála má a podlosti v něm není.“ Tak mluví žalmista, člověk, který v hlubině života poznal Boží srdce bijící pro člověka. Náš dnešní text z proroka Izaiáše říká: „S veselím budete čerpat vodu z pramenů spásy, v onen den řeknete: chválu vzdejte Hospodinu a vzývejte jeho jméno.“ Je tu příslib daný člověku, příslib daný lidem: Až vám to dojde, až pochopíte život, až pochopíte Boží milost, která pro vás dnem i nocí pracuje, pak v onen den budete s veselím čerpat vodu z pramenů spásy a při tom Boha oslavovat. Zatím tomu tak není, ale je předpověděna změna smýšlení, nové porozumění, nový život. Právě v dnešní neděli díkůčinění, chci zdůraznit tu skutečnost, že děkování není pouze slušnost a dobrá konvence, že děkování je duchovní výkon, že vyžaduje prozření, obrácení, že je to reakce na Boží navštívení. V našem textu je použito slovo chválit či oslavovat. Hebrejské L'hodot má tři různé významy, které jsou však souvztažné, které mají společného jmenovatele. Vyznat, chválit a děkovat.

Člověk pocítí a pozná ve svém životě Boží přízeň. A když ji pozná, vyzná Bohu svou víru, vyzná mu svou lásku, a když vidí, jak nesamozřejmý ten Boží dar je, pak Boha chválí a z celého srdce mu děkuje. „S veselím budete čerpat vodu z pramenů spásy.“ Pramen vody, studnice, to umožňovalo tehdy v biblických krajinách život. Pouze tam, kde byl pramen, studna, pouze tam šlo žít. Chodit pro vodu, nosit a čerpat vodu, to byla práce často pro ženy téměř na celý den. A studně vysychaly, což znamenalo přímé ohrožení života. A právě stálý pramen vody, studna nevyčerpatelná, nepřevážitelná je v našem textu podobenstvím Boží milosti. V onen den budete s veselím čerpat vodu z pramenů spásy. Budete chválit Hospodina, budete ho vzývat a děkovat mu. Prorok Jeremiáš označuje Boha jako pramen živé vody. Jeremiáš 2,13: „Dvojí zlo spáchal můj lid. Opustil mne, zdroj živých vod a vytesali si cisterny, cisterny rozpukané, jež vodu neudrží.“ Prorok Izaiáš zaslíbujícím lidu Izraele proměnu, velikou vnitřní změnu, která bude znamenána radostí – s veselím budete čerpat vodu z pramenů spásy – budete Boha vyznávat, chválit ho a děkovat mu. V dnešním čtení jsme četli o Ježíšově uzdravení deseti malomocných. Ježíš přichází k jedné vesnici a šlo mu vstříc deset malomocných. Zůstali stát opodál a volali Mistře, Eleison – Mistře, smiluj se nad námi. Ježíš je uzdravil a poslal do města. Jeden z nich jakmile zpozoroval, že je uzdraven, hned se vrátil a velikým hlasem velebil Boha, padl tváří k Ježíšovým nohám a děkoval mu. A to byl Samaritán. Nato Ježíš řekl: „Nebylo jich očištěno deset? Kde je těch devět? Nikdo z nich se nenašel, kdo by se vrátil a vzdal Bohu chválu než tento cizinec. Řekl mu: „Vstaň a jdi, tvá víra tě uzdravila.“

Toto evangelijní líčení nám vyjevuje, co to znamená díkyčinění, co to znamená být skutečně vděčný, co to znamená Boha chválit z celého srdce. Bylo jich uzdraveno deset. Devět z nich se vrátilo do života, žijí dál svůj život, jaký žili před svou nemocí. Jsou rádi, že se mohli vrátit do života. Ale ten jeden, Samaritán a cizinec v Izraeli, ten prožil své uzdravení jinak. Toho to hluboce zasáhlo, toho to dostalo a vnitřně změnilo. On se vrátil a velikým hlasem velebil Boha. A právě o ten veliký hlas se dnes jedná, o ten veliký hlas jde, který se dere z prsou Samařana. Ve svém uzdravení zažil něco převratného, ve svém uzdravení byl uzdraven ještě jednou a ještě mnohem podstatněji. A na to druhé a podstatnější uzdravení platí Ježíšovo slovo: „Víra tvá tě uzdravila.“ Ten cizinec a pouze on z těch deseti zažil naplno tu niternou změnu, v které se mu Bůh vyjevil jako Bůh spásy. Od teďka už bude žít s veselím, s veselím bude čerpat z pramene spásy a velikým hlasem bude Boha vyznávat, oslavovat a bude mu stále děkovat. Opakuji – děkování není jen úkon zdvořilosti a společenské konvence – je to vnitřní proměna, když to člověku dojde, když prozře, tu se jeho srdce zaraduje a ta radost už mu nebude odňata.

Právě v tomto smyslu budeme dnes na neděli díkyčinění spolu slavit Večeři Páně. Večeře Páně, řecky Eucharistie, znamená vděčnost, dík, díkyčinění. V této společné svátosti díkyčinění společně slavíme Pána Ježíše Krista a děkujeme mu z celého srdce. Přicházíme k chlebu a kalichu jako ten jeden z deseti uzdravených, jako ten jediný skutečně uzdravený, který se vrátil a velkým hlasem velebil Boha. I dnes chceme společně s veselím čerpat z pramene naší spásy. Amen.